

Streszczenie pracy doktorskiej:
„Współzależności między amerykańskimi
regionalnymi gwarancjami rozszerzonego odstraszenia”

Autor: mgr Jacek Durkalec

Promotor: dr hab. Artur Gruszczak, prof. UJ

Praca doktorska należy do dyscypliny nauk o polityce i jej subdyscypliny, jaką są stosunki międzynarodowe. Celem dysertacji jest zbadanie, czy i dlaczego amerykańskie gwarancje rozszerzonego odstraszenia wobec europejskich członków Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz sojuszników USA z regionu Azji i Pacyfiku (Japonii, Korei Południowej i Australii) są współzależne i jakie mogą być tego konsekwencje. W oparciu o koncepcje teoretyczne wypracowane w ramach paradygmatu realistycznego teorii stosunków międzynarodowych, przede wszystkim jego odmianie jaką jest neorealizm, w dysertacji wyodrębnione i zdefiniowane są trzy kategorie współzależności: 1) współzależności priorytetów strategicznych; 2) współzależności interesów bezpieczeństwa; oraz 3) współzależności potencjałów wojskowych. Zawarte w pracy studia przypadków analizują występowanie powyższych współzależności w okresie od rozpoczęcia pierwszej kadencji prezydentury Baracka Obamy w 2009 roku do maja 2016 roku.

Analiza powyższych trzech kategorii współzależności służy weryfikacji następującej hipotezy: w okresie prezydentury Baracka Obamy sojusznicy USA z Europy oraz z regionu Azji i Pacyfiku ze względu na to, że są objęci amerykańskimi gwarancjami rozszerzonego odstraszenia, stali się „sprzymierzeńcami mimo woli”. Oznacza to, iż nawet jeśli nie mają wobec siebie zobowiązań traktatowych w obszarze bezpieczeństwa, to - ze względu na posiadanie wspólnego kluczowego sojusznika, jakim są Stany Zjednoczone - ich bezpieczeństwo jest ze sobą ściśle powiązane. Waszyngton pełni wobec swoich sojuszników z Europy oraz regionu Azji i Pacyfiku nie tylko rolę gwaranta bezpieczeństwa, ale również rolę węzła bezpieczeństwa globalnego na poziomie strategicznym, tworzącego ośrodkową (scentralizowaną) strukturę sieciowych powiązań między sojusznikami w wymiarze interesów bezpieczeństwa, a także potencjałów i mechanizmów odstraszenia.